

## 22. Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi korraldatav õpilaste ajalooalaste uurimistöode võistlus Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele 2020/2021. õppeaastal

Noolsirgeid teid võib kohata vaid inimtühjas kõrbes. Inimeste ja riikide lood pole seda kunagi. Mõned otsivad ise seiklusi, aga enamus soovib ikka, et elu läheks nii nagu mõttes planeeritud, ilma suuremate tagasilöökideta ja ikka edasi. Paraku on teistel inimestel, riikidel ning vahest isegi loodusel omad plaanid.

Inimese või riigi teekond on üks lõputu käänuline tee, mida palistavad nii isiklikud kui ajaloo poolt etteveeretatud komistuskivid, sageli ka kohustuslikud suunaviidad. Ikka nii, et arvad end minevat paremale, aga ajalooline murrangupunkt sunnib minema hoopis vasakule. Tahad minna otse, aga tuleb minna ringiga. Tahaks edasi, aga satud hoopis tagasi. Tihti on see suunamuutus negatiivne, aga vahel hoopis positiivne. Ajaloos on ju kõik väärtushinnangute ja vaatenurga küsimus. Maareform oli eestlastele murdepunktiks paremuse poole, aga baltisakslaste jaoks see kindlasti nii ei olnud. Kүүditamine oli paljude jaoks endise elu koletu lõpp, aga laulev revolutsioon õnnelik lõpp. Vahel on lähenevad murrangud aimatavad, vahel täiesti ootamatud. Noolsirgest ajajoonest on asi kaugel.

Eesti ajalugu, samuti Eesti inimeste lood kubisevad käänakutest ning pöördepunktidest ja kindlasti on, mida uurida. Leidke kõnetavad lood, uurige ja puurige ning sobitage meie selleaastasessse teemasse

# “MURRANG”.

## Mida võiks uurida?

### Näiteid teemade valikul

**Eesti ajalugu mõjutanud sõjad** - Balti ristsõda, Vene-Liivi sõda, Põhjasõda, I ja II maailmasõda, vabadussõda ...

**Eestlaste ja eestimaalaste lood murrangulistel aegadel** - väljarändamisliikumised, usulised ärkamised, suur põgenemine 1944. aastal, väliseestlased, küüditatud, ENSV kodanikust Eesti Vabariigi kodanikuks ...

**Maailmas nime teinud eestlased ja eestimaalased** - leiutajad, muusikud, kunstnikud, kirjanikud, sportlased, maadeavastajad, teerajajad ...

**Pöördelised muutused** - pärisorjusest vabastamine, ärkamisaeg, venestamine, laulev revolutsioon, vaikiv ajastu, rahareformid, maareform ...

... ja nii edasi!

## Eesmärgid

- Rahvuslike väärtuste teadvustamine, jäädvustamine ja hoidmine.
- Õpilaste ajaloohuvi süvendamine ja silmaringi avardamine.
- Õpilaste iseseisva uurimistöö oskuste arendamine.

## Ajakava

- **1. september 2020** - Eesti Vabariigi President kuulutab võistluse välja.
- **September 2020 – 5. aprill 2021** – uurimistööde kirjutamine.
- **21. november 2020** – Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate VIII kongress Tartus teemal „Murrang“.
- **Aprill - mai 2021** – võistlustööde hindamine.
- **14. mai 2021** – kokkuvõtete tegemine ja lõppkonverents Tartus Haridus- ja Teadusministeeriumis.

## Osavõtutingimused

Võistlus toimub kahes kategoorias ja kahes vanuseastmes.

### **Kategooriad:**

- Uurimistöö
- Loovtöö (selgituseks <https://goo.gl/QcxkLX>)

### **Vanuseastmed:**

- **Põhikool** (5.-9. klass)
- **Gümnaasium** (10.-12. klass) ja **kutsekoolid**. Uurimistööde esitajate vanuseline ülempiir on **21. aastat**.

Individuaal- ja grupitööde hindamisalused on ühtsed.

### Hindamisel arvestatakse:

- leidlikkust ja originaalsust teema valikul ja avamisel;
- allikmaterjali originaalsust (avaldamata materjal);
- allikate mitmekesisust ja usaldusväärsust;
- materjali sidumise, üldistuste tegemise ning võrdlemise oskust;
- illustreeriva materjali põhjendatust;
- kasutatud allikate täpset loetelu;
- töö ülesehitust ja vormistust.

**Uurimis- ja loovtöö peab olema ajalooalane.**

Referaate ega kroonikaid uurimistöödena ei arvestata.

### Autasustamine

**1) Uurimistööde kategoorias määrab žürii mõlemas vanuseastmes 3 rahalist peapreemiat ja raamatuauhinnad:**

I auhind 250 eurot

II auhind 200 eurot

III auhind 175 eurot

Parimate tööde juhendajatele on preemia 150 eurot. Žürii jätab endale õiguse auhinnafond vajadusel ümber jagada, lisaks võib žürii määrata **eriauhindu**.

**2) Loovtööde kategoorias määrab žürii mõlemas vanuseastmes 3 rahalist peapreemiat:**

I auhind 150 eurot

II auhind 100 eurot

III auhind 75 eurot

Parimate tööde juhendajatele on preemia 75 eurot. Žürii jätab endale õiguse auhinnafond vajadusel ümber jagada, lisaks võib žürii määrata **eriauhindu**.

**Lisaks žüriile jagavad eripreemiaid Eesti erinevad haridus- ja mäluasutused:** Eesti Rahva Muuseum, Rahvusrhiiv, Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum, Eesti Kunstimuuseum.

**Eesti Vabariigi Presidendi tänukirja pälvivad:**

- **uurimistööde kategoorias** mõlema vanuseastme kuue esimese koha ja raamatupreemia saanud tööde autorid ning nende juhendajad;
- **loovtööde kategoorias** mõlema vanuseastme kolme parema töö autorid ning nende juhendajad.

Teised osavõtjad saavad Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi tänukirja.

Parimatel uurimistööde autoritel on võimalus osaleda rahvusvahelistes noortelaagrites.

## Eritingimustel sisseastumine kõrgkoolidesse

Uurimistööde võistlus on võrdsustatud üleriigilise aineolümpiaadiga.

- ❖ **Tartu Ülikool** on arvestanud ajalooalaste uurimistööde konkursist gümnaasiumiastme tulemusi eritingimusel vastuvõtul. 2021/22. õa eritingimusel vastuvõtu info avalikustab Tartu Ülikool veebilehel [www.ut.ee/eritingimus](http://www.ut.ee/eritingimus) detsembri alguses.
- ❖ **Tallinna Ülikooli** tudengikandidaadidel, kes gümnaasiumiastmes saavutasid uurimistööde võistlusel 1.-6. koha, on võimalik sisseastumiseksamit sooritamata ülikooli õppima asuda enda poolt vabalt valitud eesti õppekeelega erialal tasuta õppekohal (v.a integreeritud kunst, muusika ja multimeedia, koreograafia, filmikunsti, kehakultuuri, rekreatsioonikorralduse, psühholoogia õppekavadel). Tulemus kehtib 10 aastat.
- Loe lähemalt: [Tallinna Ülikool. Eritingimustel vastuvõtt. Üleriigilised olümpiaadid](#)  
Olümpiaadide/konkursside nimekiri ja kandideerimiseks vajaliku koha leiad [SIIT](#)

### Võistlust toetavad:

- ❖ SA Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu
- ❖ Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium

### Uurimistööde võistluse korraldustoimkond

Erki Holmberg (Eesti Vabariigi Presidendi Kantselei)

Karolina Antons – koordinaator (Mart Reiniku Kool) karolina.antons@gmail.com

Evelin Tiiter – koordinaator (Kadrina Keskkool) evelintiiter@gmail.com

## **UUENDUS!**

Võistlustöö saatmine ja registreerimine toimub **ainult VEEBIPÕHISELT!**

Iga võistlusel osaleja peab täitma veebipõhise ankeedi, mis on kättesaadav alljärgneva lingi kaudu: <https://forms.gle/2jh7Y6t5MnAXnvY89> (1.10.2020-06.04.2021).

## Võistlustöö vormistamine

Hindamiskomisjonile saadetud **võistlustöö TITILEHEL** peab olema alljärgnev info töö ja selle autori kohta:

- töö **PEALKIRI**
- **KATEGOORIA** (uurimistöö või loovtöö)
- märke **PK** (põhikool) või **G** (gümnaasium)
- **MÄRKSÕNA** (võistlustööde žürii hindab anonüümseid töid, alles pärast pingerea koostamist saab märksõna kaudu teada töö autori)

Võistlusel osalemiseks tuleb **veebis registreerumisel** lisaks eespool toodud andmetele esitada ka:

- **ANDMED AUTORI(TE) KOHTA;**
- **ANDMED JUHENDAJA(TE) KOHTA;**
- võistlustöö **pdf-formaadis avanev link**, mida saab ka alla laadida. **PS! Pdf-formaadis esitatud töö ei tohi olla autori nime, kooli ega muud töö autorile viitavat, vaid MÄRKSÕNA!**

Võistlustöö peab olema vormistatud korrektselt, tähesuurusega 12 ning fondiga Times New Roman. Töö lisadeks on skeemid, tabelid, fotokoopiad, küsitluslehed jms, samuti video- ja helifailid või muud infokandjad, mis tuleb lisada linkidena (YouTube, GoogleDrive vms). Lubatud on nii tekstisisene kui ka joonealune viitamine, kuid see peab kogu töö ulatuses olema ühtne. Töö peab sisaldama kasutatud allikate ja kirjanduse loetelu.

**Uurimistööde** miinimummaht on põhikoolis 15 lk + lisad ning gümnaasiumis 20 lk + lisad. Mõlema vanusegrupi uurimistöö teksti maksimumpikkus on 50 lk.

**Loovtöö** kirjaliku osa miinimummaht on nii põhikoolis kui gümnaasiumis 8 lk + lisad.

**Sama uurimis- ja loovtööd võib esitada uurimistööde võistlusele vaid ühe korra.**

**Tööde postitamise viimane kuupäev on 5. aprill 2021.**

Töid hindab žürii, mille koosseisu kuuluvad erinevate teadusasutuste ja organisatsioonide esindajad. Žürii esitab parimad tööd autasustamiseks, millest teatatakse eelnevalt. Žürii teeb võistlusest kokkuvõtte Tartus toimival lõppkonverentsil.

## Õpilaste ajalooalaste uurimistööde võistluste varasemad teemad:

1999/2000	Eesti pere ja kodu XX sajandil
2000/2001	Eesti kool
2001/2002	Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
2002/2003	Laps
2003/2004	Muutuv Eesti XX sajandil
2004/2005	Igapäevaelu Eestis XX sajandil
2005/2006	Taasiseseisvunud Eesti
2006/2007	Inimene ajaloos XX sajandil
2007/2008	Eesti Euroopas
2008/2009	Minu Eesti
2009/2010	Meie ühine kodu - Eesti
2010/2011	20 aastat Eesti ajaloos 1991-2011
2011/2012	Minu pere. Minu kodukoht ja rahvas
2012/2013	Eesti tee demokraatiale
2013/2014	Pärand on pärandus
2014/2015	Eesti II maailmasõja ajal
2015/2016	Eesti asi
2016/2017	Eesti iseseisvumise eeldused
2017/2018	Sada aastat Eesti riiki
2018/2019	Vabadus
2019/2020	Eesti maailmas. Maailm Eestis

Kokku on valminud **2121** uurimistööd.

Uurimistöid säilitatakse Eesti Kirjandusmuuseumis.